

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 380435

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XI (6)

BUENOS AIRES, 5. FEBRUARJA (FEBRERO) 1953

No. (Štev.) 6.

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

Naš list in zbornik

“Svobodna Slovenija” in njen kole-dar-zbornik sta tako tesno povezana z življenjem Slovencev, ki žive v svobodi, da bi manjkalo nekaj bistvenega, če bi ju ne bilo, vsem, prijateljem in tistim, ki so jima nenaklonjeni. Sta dve publikaciji, ki z vso iskrenostjo spremljata Slovence širom sveta in z njimi delita žalostne, in vesele dni, obujata spomine in delata načrte za bodočnost, budita in podpirata vse pozitivne sile v nas in nas opozarjata na nevarnosti, ki bi lahko posamezniku ali celoti bile v kvar.

Te dni smo imeli priliko brati in slišati dokaj priznanj in laskavih ocen o obeh, zlasti o koledarju-zborniku, ki je bil razposlan v vse dele sveta. Pohvala dobro de i lastnikom i sotrudnikom, kdo bi to tajil. Je edino plačilo, ki ga za svoje delo prejmejo. Še bolj kot pohvale pa si žele razumevanja, kajti izdajanje in pisanje naših publikacij je veliko bolj resna in zapletena zadeva, kakor si misli marsikdo, ki dobi to branje v roke. Prav se nam zdi, da od časa do časa svojim prijateljem govorimo o tem sami, tako kot gledamo in čutimo.

Prvo, kar bi radi povedali, je, da nismo trgovsko podjetje. Če bi hoteli biti to, bi bili morali ne na podlagi obračunov, ampak že na podlagi proračunov reči, da se ne izplača. Ker pa nismo dobičkarji, ampak borci za ideje, ki so nam svete, smo začeli in vztrajamo, kar je mogoče le z neverjetnimi osebnimi in gmotnimi žrtvami. Le tako je mogoče vzdržati leto za letom, v neprestani skrbi, kje se bodo dobila sredstva za prihodnji teden in prihodnje leto.

Tudi zasebno podjetje nismo. Konzorcij, ki je lastnik, je le jamstvo, da publikacije služijo izključno svojemu namenu, ne mara pa, da bi bile glasilo kakih določenih oseb ali skupine, še manj pa, da bi nudile priliko za razdiralno delo, osebne obračune ali pa, da bi služile kakemu stremuhu, nezadovoljnežu ali čudaku za odlagališče njegovih idej.

Nismo tu, da bi pisali vse to, kar danes človeka zanima. Niti največji svetovni dnevniki niso temu več kos. Skušamo pa dati svojim rojakom nekaj, česar v vseh drugih listih ni: naše slovenske probleme, naše slovenske novice, naše slovenske poglede na svet in njega tek, našo slovensko dušo. Kako nezmanjšan neveden je Slovenec, ki odkloni svoj list z utemeljitvijo, da mu prinese premalo novega, pa gre in si kupi laški, angleški, nemški dnevnik, plača brez godrnjanja zanj 360 krat po pol pesa na leto in si pusti soliti pamet tudi v naših domačih vprašanjih od tujerodca, navadno nam neprijaznega in krivičnega.

Še mnogo bi lahko našeli, kar nismo, pa naj rečemo le eno še: nismo popolni. Sami bolj čutimo kot drugi, česa nam manjka in kaj bi radi. Vsebinska lista in koledarja-zbornika je plod prostovoljnih prispevkov ljudi, ki primejo za pero po opravljenem poklicnem delu, ki jim manjka mnogokrat potrebne živčne svežosti, še večkrat pa potrebnih virov in podatkov za dobre članke. Čim večji bo krog sodelavcev, tem pestrejša in zanimivejša bo vsebina naših publikacij. Kako smo veseli vsake novice, vsake pobude, ki pride od naših prijateljev sotrudnikov. Boli nas, da jim ne moremo dati zasluženega materialnega povračila, še bolj pa boli, da jih je veliko, ki bi lahko kaj prispevali, pa nimajo volje za to. Neverjetno malo je ljudi, ki znajo ali hočejo pisati; razmerje napram onim, ki kritizirajo, je uničujoče.

Par iskrenih prošelj bi radi povedali vsem tistim, ki nas ne marajo razumeti: Prvo, kar prosimo, je: **razumevanje**. Tisk svobodnih Slovencev je najmočnejše orožje, ki ga imajo v boju za lastno ohranitev in v boju proti trinočemu našega naroda doma. Brez lastne tiskane besede nas tujina ne bi poznala in mi bi nevidno utonili v njej. Naš tisk je trn v peti za naše komuniste in veliko uteho jim dela vsakdo, ki ga slabi in nepoplačljivo uslugo bi jim naredil, kdor bi ga uničil. In za nas same je mnogokrat odločilnega pomena. Pomaga nam resno in nesebično, da v dnevih preizkušnje kre-

nemo po pravi poti in za mnoge je edino sredstvo, ki ga še veže na domovino.

Drugo, kar prosimo, je: **sodelovanje**. Vsaka novica iz življenja Slovencev, vsaka vest iz domovine, vsak nasvet, kritika, graja, vse nam je v pobudo in listu v korist. Seveda moremo priobčevati le stvari, ki imajo posredno ali neposredno zvezo z našim življenjem v tujini in doma. Za druge, tudi zanimive stvari, žal ni prostora.

Tretje so pa **žrtve**, ki jih prosimo. Žrtve v obliki redno plačane naročnine. Če bi vsi, ki list prejemajo, spolnili svojo dolžnost, bi bilo namah rešeno najbolj pereče vprašanje, ki nas mori: dolgov. Žrtve, ki so potrebne za pridobivanje novih naročnikov, žrtve razprodajalcev in zastopnikov lista in zbornika, žrtve člankarjev, novičarjev in dopisnikov, žrtve oglaševalcev, žrtve tistih, ki

PREDSEDNIK GENERAL JUAN D. PERON BO OBISKAL ČILE

Vlada je poslala Narodnemu kongresu poslanico, v kateri ga naproša za odobritev potovanja predsednika generala Perona v Čile, kamor ga je posebej povabil na obisk predsednik bratske države general Carlos Ibañez del Campo.

Poslanico je sporočilo javnosti notranje ministrstvo, ki je pozneje tudi predložilo Narodnemu kongresu zadevni zakonski predlog s prošnjo, da ga Narodni kongres vzame v pretres na prvi izredni seji.

Narodni kongres se je sestal na izredno zasedanje včeraj ter je z navdušenjem odobril predsedniku republike generalu Peronu, da lahko zupusti državno področje in se poda na obisk v Čile.

Novica, da bo predsednik Argentine general Juan D. Peron v kratkem obiskal prestolnico Čila, je med vsem čil-

od skromnih dohodkov odtrgajo par desetakov za tiskovni sklad, žrtve tistih, ki v zagrenjenem okolju rečejo možato besedo v prid našemu tisku, žrtve, žrtve, to je naš glavni kapital, s katerim smo računali in bomo še.

Evo, nekaj misli, ki nas navdajajo, ko nastopamo novo leto. Mislimo vsak dan, kako bi radi izpolnili naš list. Delamo že resne načrte, kako bi vam za novo leto poklonili še popolnejši koledar-zbornik. Računamo s pomočjo slehernega dobromislečega Slovenca v svobodnem svetu, pričakujemo nasvetov, pobud, opozoril, graje, če treba, za vse smo hvaležni.

Vam in nam mora biti vodilo ista misel. Za naš tisk ne sme biti nobena žrtev prevelika. Vse bomo storili, da bo tako “Svobodna Slovenija”, kakor njen koledar-zbornik svobodnim Slovincem v ponos in močno oporo v boju za osvobojenje.

lenskimi prebivalstvom sprožila val navdušenja in veselja.

Predsednik gral Peron bo odpotoval v Čile okoli 20. februarja. Spremljal ga bo zunanji minister dr. Jeronimo Remorino. V Čilu bo ostal 7 dni in se bo ves čas zadržal v Santiago. Na poti domov ga bo spremljal predsednik čilske republike gral Carlos Ibañez del Campo na argentinsko področje do mesta Las Cuevas, kjer grade mesto Eva Peron, ki ga bodo ob tej priliki uradno proglasili za mesto Eva Peron v navzočnosti obeh predsednikov bratskih republik. Predsednik čilske republike bo ostal na obisku v Argentini 3 dni.

General Peron je z ozirom na svoj skorajšnji obisk v Čilu zaprosil čilsko vladu naj zaradi njegovega žalovanja za pok. soprogo gospo Evo Peron nameravane proslave v Santiago omeji na najmanjši obseg.

Eisenhower ne priznava tajnih dogovorov v Jalti in Potsdamu

Eisenhowerjev nastopni govor pred ameriškim kongresom je povzročil v svetu veliko zanimanje. Že po izjavah nekaterih republikanskih osebosti pred govorom je bilo pričakovati, da bo Eisenhower podal nekatere važne izjave glede zunanje in notranje politike svoje vlade, ki bodo pomembne za ves svet. Ta pričakovanja so se izpolnila, ko je pred obema zbornicama v kongresu Eisenhower v 8900 besed dolgem govoru objavil naslednje postavke, ki jih bo njegova vlada izvajala v prihodnjih štirih letih:

1. Ameriška 7. mornarica, ki je doslej štela kitajsko celino pred vpadom čangkajškovih čet s Formoze, bo prenehala s to svojo zaščito kitajske obale. Ukaz ne pomeni agresije, nimamo pa nikakor dolžnosti braniti pred napadom države, ki se bori proti nam na Koreji.
2. Zmanjšanje davkov je upravičeno, kadar bomo dokazali, da lahko zmanjšamo izdatke. Ko bo državni proračun uravnotežen, bodo davki, ki danes tlačijo gospodarstvo, zmanjšani. Do takrat pa ne bi bilo pametno zmanjšati dohodkov države.
3. Sedanje kontrolo cen in plač ne bomo podaljšali po izteku roka tozadnevne določbe, ki preneha 30. aprila t. l. S tem mislimo uravnovesiti cene in plače.
4. Obstojajo neovrgljivi dokazi, da Sovjeti imajo atomsko bombo.
5. Ameriška vlada ne bo priznala tajnih pogodb iz preteklosti z drugimi državami, zaradi katerih je prišlo do zasuzenja nekaterih narodov. (Jalt-ska in potsdamska pogodba — op. ur.)
6. USA bo pomagala drugim državam v toliko, v kolikor bodo one skušale izpolniti skupno nalogo, čeprav se-

VSE NAROČNIKE “SVOBODNE SLOVENIJE”, KI ŠE NIMAJO PORAVNANE NAROČNINE ZA 1952. PRAV LEPO PROSIMO, DA NAM JO TAKOJ PLAČAJO.

veda nobena pomoč ne more pomagati tistim, ki nimajo pameti.

7. Ameriška zunanja politika stremi za dosego praktične evropske skupnosti, v kateri bi bila trdno povezana v politični in gospodarski sistem.

8. Ameriška vlada budno zasleduje razvoj južnokorejskih vojaških sil, ki so visoko disciplinirane.

9. Prepečili bomo vstop in očistili vladu in njene oddelke komunistov. Vlada bo preiskala slehernega funkcionarja.

10. Hawajski otoki morajo postati nova ameriška država ter bodo prve volitve v tej novi državi l. 1954.

11. Vlada bo v vsem podpirala agrarno produkcijo države.

12. Delavski Taft-Hartleyev zakon bo treba resno proučiti in ga predelati in spremeniti.

13. Vlada bo podvzela vse potrebne ukrepe za ukinitve določb s pred-sodki o rasnih razlikah, zlasti na področju držav Kolumbija, kjer še vedno obstojajo ločene šole za bele in črne, prav tako tudi v vojaških silah.

14. Reformirati bo treba imigracijski zakon, ki naj da več svobode novodošli in bolj zaščiti državo pred rdečo infiltracijo.

15. Izdelali bomo načrte za pomoč starim ljudem, za ukinitve brezposelnosti in za reformo osnovnošolskega pouka.

16. Poljedelstvo in industrija morata biti zaščiteni kljub načrtom za odpravo raznih ovir za še večji razmah notranje in zunanje trgovine.

Svoj govor je Eisenhower zaključil s pozivom: “Močni moramo biti v orožju, močni v naši produkciji. Mi vsi — delavci, kmetje, obrtniki in finančniki, inženirji in gradbeniki — vsi moramo proizvajati, proizvajati več in proizvajati še več. Našo srčnost naj vodi pamet.”

Odmev Eisenhowerjevega govora je bil velikanski. Sprejet je pa bil seveda različno. Glede njegovih notranje političnih načrtov je razburil nekatere visoke državne funkcionarje in ameriško urad-

EN CUMPLIMIENTO DEL II PLAN QUINQUENAL

Prosигuen en todo el país los actos destinados a la difusión del Segundo Plan Quinquenal.

A partir de la semana pasada varios Ministerios nacionales cumplen nuevos programas de difusión del plan. El titular de AGRICULTURA Y GANADERIA resolvió que en todas las ciudades donde ese departamento de Estado posea delegaciones regionales se dicten conferencias alusivas con el objeto de explicar los detalles del Capítulo ACCIÓN AGRARIA. El MINISTRO DE AERONAUTICA disertó sobre el II. Plan Quinquenal en el Círculo de Aeronáutica. En el MINISTERIO DE TRANSPORTES se creó una comisión que divulgará aspectos del Segundo Plan Quinquenal. — El Ministro de Salud pública doctor RAMON CARRILLO anunció en un acto la próxima realización durante los primeros días del marzo de una reunión de ministros de Salud pública de todas las provincias, directores generales de Sanidad Regional del ministerio de Salud pública de la Nación. El ministro dr. Carrillo en esa oportunidad habló acerca de la acción que en dicha reunión se coordinará en defensa de la salud del pueblo, su preservación, restauración y consolidación, atendándose así a uno de los objetivos fundamentales del II. Plan Quinquenal del general Perón.

Subrayó el doctor Carrillo que en dicha materia el plan ubica al país como una unidad sanitaria. Constituye él una extraordinaria organización de orden técnico, científico y racional que abarca todos los aspectos básicos de la organización del Estado. Explicó los medios que se tendrán en cuenta para alcanzar los objetivos, particularizándose, después de refirmar conceptos sobre la acción del Estado en materia de medicina asistencial, el auspicio, que se acentuará para que todos los sindicatos obreros organicen sus propios establecimientos de asistencia médica.

Hizo referencia a las obras hospitalarias a realizarse para habilitar en el país los establecimientos necesarios y dotar a nuestra población de todas las camas necesarias, calculándose que la cifra ideal es de una por cada cien habitantes de modo que se necesitan 180.000 camas más. Aludió a la educación sanitaria, afirmando que en Buenos Aires la mayoría de la población come mucho, pero lo hace mal; camina muy poco y no duerme bien, en un alto porcentaje. Hay en la Capital Federal un 70 por ciento de personas con sobrepeso. Dió otras cifras interesantes, para finalmente destacar la magnitud del Segundo Plan Quinquenal en el capítulo referente a la defensa de la salud pública y a la educación sanitaria.

IZVAJANJE II. PETLETNEGA NAČRTA

Po vsem republiškem področju državne oblasti, sindikati in privatne ustanove organizirajo še naprej razne konference in sestanke, na katerih razni državni funkcionarji seznanjajo ljudstvo z namenom in cilji II. petletnega načrta.

Tako so posamezna ministrstva izdelala nove načrte za informiranje ljudstva z akcijami, ki so predvidene v tem načrtu za vsako ministrstvo posebej. Tako je MINISTER ZA POLJEDELJSTVO IN ŽIVINOREJE izdal naročilo vsem podrejenim ustanovam tega ministrstva na vsem republiškem področju, da morajo povsod prirejati konference in ljudi poučiti o vseh poljedeljskih problemih, ki jih vsebuje II. petletni načrt in ki morajo biti v tem razdobju tudi rešeni. Posebna komisija za propagando tega načrta v pogledu še večje modernizacije železniškega, avtomobilskega, morskega ter rečnega prometa je bila ustanovljena tudi v PROMETNEM MINISTRSTVU. Minister za ljudsko zdravstvo dr. RAMON CARRILLO je pa na posebni konferenci napovedal sestanek, ki ga bo imel v začetku marca z ministri za ljudsko zdravje vseh provinc in Nac. teritorijev ter vseh predstojnikov raznih zdravstvenih in socialnih ustanov ter strokovnjakov. Na tem sestanku se bodo dogovorili za enotno nastopanje vseh teh ustanov za ohranjanje in zboljšanje ljudskega zdravja. II. petletni načrt namreč celo republiško področje v zdravstvenem pogledu smatra za eno samo enoto in bo zato skupna akcija vseh zdravstvenih ustanov zajela prav celo republiko. Minister dr. Carrillo je na tej konferenci obširno govoril o vseh zdravstvenih akcijah II. petletnega načrta ter je med drugim omenjal graditev raznih poliklinik za posamezne delavske sindikate, nabavo 180.000 novih postelj za razne že obstoječe klinike in bolnišnice. Posebno pozornost bodo pa na marčni konferenci posvetili pravilni in zdravi prehrani ljudstva. V tem pogledu je minister dr. Carrillo navajal, da n. pr. v Bs. Airesu večina ljudi preveč je, hodi zelo malo in tudi zadosti ne spi. V Bs. Airesu je tudi 70% ljudi s preveliko težo.

Konferenco je minister dr. Carrillo zaključil z ugotovitvijo, da vlada generala Perona posveča zdravju ljudstvu vso pozornost, ki se posebno še odraža v II. petletnem načrtu, ki predvideva, da morajo biti dosegljive in na razpolago slehernemu državljanu najmodernejše medicinske pridobitve za ohranitev in zboljšanje njegovega zdravja.

ništvo v ZN, ki sedaj čaka na hude čistke, ker se Eisenhower hoče na vsak način otresti komunistov in njihovih vohunov. Od zunanjepolitičnih izjav pa je največ hrupa povzročil ukaz o denevtralizaciji Formoze, ker zlasti britanski krogi smatrajo, da bo zaradi tega prišlo do kritičnih zapletljajev na Daljnem Vzhodu in da se bo korejska vojna razširila na vso vzhodno in južnovzhodno Azijo. Enako gledajo na položaj Francozi, medtem ko je v Taipehu, glavnem mestu Formoze, zavladalo veliko navdušenje, ker bo čangkajšek imel sedaj proste roke za svoje akcije na kitajsko celino. Menijo sicer, da do večjih akcij ne bo moglo priti prej kakor v dobrem polletu, ker da čangkajšek nima svoje 600.000 mož močne vojske pripravljene za napad, pač pa le za obrambo. Čangkajškova letalska sila — ameriški bombniki in lovci — pa bodo že v kratkem lahko pričeli z napadi na celino, prav tako tudi komandne skupine izkrcavanja vzdolž obale. S to potezo namerava Eisenhower razbremeniti korejsko bojišče kitajskih čet, ker jih bo Maocetung moral potegniti na jug za obrambo pred čangkajškom. Na drugi strani pa tudi poročajo, da ki-

tajski komunisti vežbajo padalske oddelke, s katerimi naj bi komunisti zavzeli Formozo. Izvežbanih da je že ok. 300.000 mož. Prav tako je Maocetung sklical v Peking nujno konferenco vseh azijskih komunističnih vojaških vodij, na kateri nameravajo izdelati načrt za protidarec proti Eisenhowerjevim vojaškim ukrepom na Daljnem Vzhodu.

PODMORSKI POTRES V SEVERNEM MORJU IN SILOVITO NEUJE V SEVERNI EVROPI

Močan podmorski potres, hudi viharji v Severnem morju in snežne nevihte v severni Evropi so te dni zvrnili nad Anglijo, Francijo, Belgijo, Holandijo in Nemčijo strahovito nesrečo, ko je zaradi velikanskih povodnji našlo smrt v razdivjanih morskih valovih, ki so podrli obrambne nasipe, doslej nad 1500 ljudi. Na razburkanem morju se je potopilo več ladij, v Angliji je potonilo več ameriških letalskih posadk, v Belgiji in Holandiji pa je nad tretjino države pod vodo. Prizadetim področjem je priskočilo na pomoč več okoliških držav, pa tudi USA in Kanada.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Holandski princ Bernard je radi velike nesreče, ki so jo v Holandiji povzročila neurja in poplave, sklenil, da se bo takoj vrnil domov.

BOLIVIJA: Policija je odkrila novo zaroto proti vladi.

ČILE: Predsednik gral Ibañez je izjavil, da je bil prej za unikanitev zakona za zaščito demokracije. Ker so pa komunisti začeli z novim rovarjenjem proti državi in obstoječemu redu, bo ta zakon, ki je naperjen proti komunistom, obdržal še naprej v veljavi.

ZAHODNA NEMČIJA: Nemški Bundestag bo končno odobril bonnske sporazume, po katerem bo Nemčija vključena v zahodno-evropsko obrambno skupnost, med 2. in 15. marcem. — V Berlinu so objavili, da na deset tisoče ruskih duhovnikov vodi ogorčeno borbo proti sovjetskemu režimu. Duhovniki so večinoma preoblečeni v delavce in kmete ali uradnike ter tajno krščujejo, poročajo in cerkveno pokopujejo. Od 50.000 cerkvenih občin v letu 1917, jih v Rusiji tajno deluje še vedno kakih 40.000.

ČEŠKA: Kom. vlada je izdala "Črno knjigo" o življenju in delovanju prvega češkega predsednika Masaryka. V njej ga komunisti prikazujejo kot "barabskega, lažnivega in nazadnjaškega človeka", ki da se je med drugim "organiziral v tolpo, ki je nameravala ubiti Lenina". — Predsednik kom. vlade Zapotocki je ostro napadel "splošen naređ in zmešnjavo v češki industriji in prometu". Oboje je pripisal "saboterjem, titovcem, imperialistom in kapitalistom".

ZSSR: Sovjetska vlada je izročila danski vladi novo protestno noto radi sodelovanja Danske z ostalimi zahodnoevropskimi demokratskimi državami. V njej jo obtožuje, da Danska s takim držanjem "ogroža varnost ZSSR" in da je postala zanjo "sovražna baza". — Sovjetska vlada je zavrnila noto zahodnih zaveznikov radi skorajšnjega skličenja konference za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo.

JAPONSKA: Zun. minister Katao Okazaki je izjavil, da Japonska ne bo ostala nevtralna napram komunizmu in da se radi tega počasi oborožuje za svojo varnost. "Tistih pa, ki hočejo ostati nevtralni pred nevarnostjo komunističnega napada, ni treba poslušati."

DULLES ZASUŽNENIM NARODOM V SVETU

Eisenhowerjev zun. minister Dulles je imel pred svojim odhodom v Evropo, kjer si po predsednikovem naročilu mora ogledati dejanski položaj, po televiziji naslednji izredno jasen govor o ameriškem gledanju na komunistično nevarnost in o glavnih načrtih republikanske zunanje politike:

"Eisenhowerjeva fraza — naš lastni egoizem — bo vodila sila zunanje politike nove vlade. Zaradi našega lastnega egoizma moramo budno zasledovati dogajanja v svetu, ker imamo sovražnike, ki nas hočejo načrtno uničiti. Ti sovražniki so ruski komunisti in njihovi zavezniki v drugih deželah.

Vi se morda sprašujete: Kako vemo, da nas resnično poskušajo uničiti? Odgovor je ta: Njihovi vodje to javno proglašajo danes in so to delali že dolgo vrsto let in vse kar delajo, delajo na podlagi teh svojih načel. Naša sodišča so se morala ukvarjati s tem dejstvom in so n. pr. samo pretekli teden znova ugotovila, da je komunistična partija USA del velikanske organizacije, ki stremi za nasilno zrušitvijo naše vlade.

Predsednik Eisenhower je nedavno dejal, da se naša država nahaja v večji nevarnosti kakor kdaj koli prej v zgodovini. Sleherni Amerikanec, ki se ne zaveda tega dejstva, je kakor vojak, ki spi na svojem položaju. Moramo biti pozorni na to nevarnost.

Komunisti že kontrolirajo 800.000.000 ljudi — okoli eno tretjino svetovnega prebivalstva. Če ta blok 800 milijonov ljudi primerjamo z našimi 150 milijoni državljanov, vidimo, da nas v slučaju, če ostanemo sami, prekašajo v razmerju 7 proti 1.

Drugo važno dejstvo pa je to: Obširna področja Azije in Evrope, ki jih kontrolirajo naši sovražniki, imajo vse naravne vire, ki jih potrebujejo. Na drugi strani pa smo mi v mnogem odvisni od prekomorskih dobav. Naša jednena industrija je v večini odvisna od uvoza mangana iz prekomorja. Zato bi nas v slučaju, da ostanemo sami, oni strahotno prekašali ne samo po številu človeškega materiala, pač pa bi mi tudi silno zaostajali za njimi v produkciji orožja, ki ga potrebujemo.

Pismo jugoslovanskih katoliških škofov maršalu Titu

Jugoslovanski katoliški škofje so se zbrali septembra 1952 v Zagrebu. Konferenci je zaradi prisilne odsotnosti nadškofa - kardinala Stepinca predsedoval beograjski nadškof dr. Ujčić. Titovski tisk je konferenco ostro napadel in jo nazval "nezakonito politično zborovanje." Zelo verjetno je, da je bila to zadnja skupna konferenca jugoslovanskih škofov in da je bila poslanica, poslana maršalu Titu, zadnje skupno dejanje jugoslovanskih škofov. Spomenico objavljamo v celoti in se glasi:

"Gospod maršal,

ko so se od 23. do 28. septembra škofje in apostolski administratorji zbrali na skupni konferenci v Zagrebu, so se poleg drugih vprašanj pečali s položajem, v katerem se nahaja katoliška Cerkev v Jugoslaviji. Za svojo bistveno nalogo smatrajo, da se obrnejo na državnega poglavarja, da mu v spomenici razlože najbolj pereče probleme verskega življenja njihovih vernikov.

ALI OBSTOJA V JUGOSLAVIJI SVOBODA VESTI IN VERE?

Takoj v začetku ugotavljajo katoliški škofje, da v Jugoslaviji ni resnične verske svobode. Svoboda vesti in svoboda izvrševanja bogoslužja, kakor o tem govori ustava Jugoslavije v svojem 25. členu, sta bili praktično omejeni samo na delno svobodo izvrševanja bogoslužja ali, kakor pravijo naši zakoni, na svobodo verskih opravil.

Govorimo o "samo delni svobodi", kajti svoboda bogoslužja je na nekaterih področjih tako omejena, da dejansko več ne obstoja. Resnica je, da so cerkve še odprte, toda številne med njimi, tako na primer trapistovska cerkev pri Banjaluki, ki je velike umetniške vrednosti, je bila najprej spremenjena v žitnico oziroma skladišče za podjedelsko orodje. Monumentalna cerkev sv. Jožefa v Ljubljani je spremenjena v filmski studio, starodavna križevniška cerkev, biser verske umetnosti, je bila odvzeta katoličnim vernikom in izročena sektni starokatoličanov, ki ima v Ljubljani le malo pripadnikov. Mnogo svetih podob in

križevih potov je bilo uničenih, na da bi bili kdaj odkrili krivice teh dejanj. V Sloveniji in v drugih delih države je bilo tako oskrunjenih mnogo kapel. Lepa in velika cerkev Sv. Odršenika na Reki je bila porušena v noči začetkom novembra 1. 1949 in sicer je bila minirana; in vendar se je cerkev nahajala v središču mesta. Na isti način je bila razdejana cerkev karmeličank na Selu pri Ljubljani in zelo lepa kapela, nazvana "Pot na Golgota" na Reki. Po naših informacijah je bilo na isti način uničenih več katoliških cerkev v Banatu. V raznih delih države je bilo na isti način nasilno zaprtih več cerkva, ki so pripadale ustanovam, ki so jih vodile redovnice. Cerkev Marije Device na Ptujski gori, največja romarska pot v mariborski škofiji, je bila proti volji cerkvenih oblasti zaplenjena in spremenjena v muzej.

Civilne oblasti ne izdajajo nebenega dovoljenja za gradnjo novih cerkva. Tako dovoljenje je bilo odklonjeno v Osijeku, v Bitoliku pri Sinju, v Novem selu pri Rakovici in še v mnogih drugih krajih. Poleg tega je zele težko dobiti dovoljenje za obnovo starih cerkva.

Krstne knjige, spisi umrlih in knjige o porokah so bile cerkvi odvzete v letu 1946. Državni organi so si brez pomisleka prisvojili pravico kontrolirati nove registre, ki so jih uvedli za notranjo uporabo po 9. maju 1946. Starih knjig nikdar niso več vrnilo cerkvam, dasi so tako obljubo dali in to najkasneje do 1. 1951.

Organi UDBe silijo organište in vodje

la rdečim armadam poskus napada na Zahodno Evropo.

Toda načrt, izgleda, se je ustavil in, izgleda, hočejo znova iti vsaka svojo pot.

To je bil eden glavnih vzrokov, zakaj Eisenhower pošilja ta teden mene in Stassena, ki načeljuje uradu za medsebojno pomoč, v Evropo.

USA je vložila velike zneske v Zahodno Evropo v upanju, da bo tam prišlo do enotnosti. Od 40 milijard dolarjev, ki smo jih poslali v tujino po koncu druge svetovne vojne, je skoro 30 milijard šlo v Evropo.

Če pa ni nobenih izgledov — in tega ne morem verjeti — ali pa če se bo zdelo, da ne bo nobenih izgledov za dejansko enotnost in če nameravajo zlasti Francija, Nemčija in Anglija korakati vsaka svojo pot, potem bo na vsak način treba nekoliko bolj misliti na lastno ameriško zunanjo politiko napram Zahodni Evropi.

Včasih mislimo, da je Južna Amerika trdno na naši strani. Resnica pa je, da so močna komunistična gibanja v južni Ameriki in fašistični yplivi v nekaterih krogih, ki delajo, večinoma v podzemlju, na tem, da bi uničila tradicionalno prijateljstvo med narodi ameriških republik.

Minula vlada je bila tako okupirana z nekaterimi problemi Evrope, Azije in Afrike, ki sem o njih govoril, da, se bojim, je gotovo zanemarila južno Ameriko in smatrala, da lahko nanjo pozabimo za nekaj časa in se nato znova obrnemo nanjo, ker da bomo potem itak našli vse tako, kakor je bilo prej. Toda danes bi vsaka taka politika zanemarjanja vodila v naraščajočo nevarnost.

Je veliko področij, ki so ranljiva za politično vojno, katero vodijo Rusi in če ta področja padejo ruskim komunistom v roke, bodo ti v glavnem dokončali obkolitev USA in bili tako pripravljeni na, kakor pravi Stalin, odločilni udarec proti nam, z vsemi okoliščinami njim v prid. Ti ruski komunisti pa niso nadljudje in njihova strategija ni nepremagljiva. Sem popolnoma prepričan, da jo moremo uničiti.

Ne bom se spuščal v podrobnosti ameriške zunanje politike, toda kar vem od Eisenhowerja, lahko omenim dve postavki v njegovih načrtih: negativno in pozitivno.

Negativna je: Mi ne bomo začeli vojne, da bi zaustavili sovjetsko strategijo obkoljevanja. Eisenhower je popolnoma nasproten taki politiki in prav tako seveda tudi jaz in vsi moji sodelavci v zunanjem ministertvu in v zunanjepolitični službi. Nikdar ne bomo uporabili vojne kot sredstvo naše politike. Danes se vojne nadaljujejo, ker sovražnik misli, da je njemu v prid, če se nadaljujejo. Menim, da bo Eisenhowerju uspelo spremeniti mišljenje sovražnika v tem pogledu, tako da bo tudi on hotel mir.

Pozitivna stran zunanje politike pa

cerkvenih pevskih zborov, da morajo odstopiti.

V mnogih krajih so procesije prepovedane. Pomembne verske slovesnosti, na katerih se zberejo verniki raznih fara, so izpostavljene raznim nadležnostim. Tako se zlasti motijo slovesnosti novih maš. Darila, ki jih je novomašnik po starih običajih prejemal od vernikov, so organi UDBe zaplenili.

Svoboda pridiganja je prav tako ogrožena. Duhovnike dolže, ker navajajo poglavja iz sv. pisma. Pozitivna razlaga verskih resnic se tolmači kot dejanje proti varnosti države in proti novemu socialnemu redu. Duhovnikom so celo prepovedali otrokom pri pouku katekizma govoriti proti propagandi ateizma. Neka ljudska krajevna oblast v Bosni je odredila, "da duhovniki ne smejo izvajati svojega vpliva na starše v tem smislu, da bi prepričali, da bi otroci postali brezbožni." Šli so celo tako daleč, da so nekoga duhovnika pozvali, da naj svojim vernikom odsvetuje obiskovati cerkev.

Duhovnikom so prepovedali učiti krščanske nauk ne samo v šolah, ampak tudi v zasebnih hišah in cerkvah. Mnogo je slučajev, ko so duhovnikom prepovedali učiti otroke verski nauk v cerkvah. Celotna priprava na prvo obhajilo je prepovedana. Ker se teh prepovedi niso držali, so mnogi duhovniki imeli sitnosti in obsojali so jih na globe in zaporne kazni.

Cerkve in njihove ustanove so čezmerno obdavčene. Kadar duhovniki nimajo (Nadaljevanje na 3. str.)

mora biti ustvariti v narodih tako spoštovanje svobode, da jih nikdar ne bodo mogli nadvladati despotizem, totalitarna diktatura ali komunizem.

Ruski komunisti so do danes pogoltnili velike dežele, poznamo pa dejstvo, ki mu pravimo neprebavljivost, ki se že kaže v ruskem komunističnem svetu. Čistke in procesi v Vzhodni Evropi in splošne moritve v komunistični Kitajski, vse to dokazuje, da se ti narodi upirajo in da so nesrečni. Dejstvo, da komunistični vodje čutijo, da se morajo zateči k taktiki terorja, da bi uklonili narode svoji volji, je znamenje slabosti, ne moči.

Mnogo je mogoče storiti, da te zaslužene dežele ohranijo takšno ljubezen do svobode in neodvisnosti, da bi sčasoma neprebavljivost postala tako akutna, da bi bila usodna.

Naša naloga v tem pogledu je, služiti našemu lastnemu egoizmu z dokazi, z dejanji in z zgledi, kako lepa je svoboda in koliko boljša, kakor despotizem. Kar se tiče naše vlade, ste lahko sigurni, da se ne bo dala ustrahovati, izpodkopati ali uničiti. Naš narod mora stati trdno kakor skala sredi viharnega sveta.

Vsem, ki trpe v komunističnem suženjstvu, vsem boječim in ustrahovanim narodom po svetu pa kličemo: Lahko računate na nas!

Skupno z drugimi svobodnimi narodi sveta moremo, o tem sem prepričan, mirno doseči časten mir.

ODMEVI DULLESOVEGA GOVORA

USA: New York Times: Dulles je podal Amerikancem in svetu jasno sliko komunistične nevarnosti. Jasno je tudi povedal, da bo USA osvobodila zaslužene narode, pri čemer pa meni, da ne bo povzročila nove svetovne vojne.

Washington Daily News: Govor je odkrito opozorilo Angliji, Franciji in Nemčiji, da se združijo ali pa propadejo v rdeči diktaturi. Upamo, da bo Dulles tudi v Parizu in Londonu tako odločen, kakor je bil v svojem govoru.

FRANCIJA: Dullesov govor je ultimatum Zahodni Evropi. USA namerava še višje dvigniti Nemčijo in jo oborožiti.

JAPONSKA: Dvomi, da se USA ne bi spustila v vojno proti ZSSR. Dulles gleda na Daljni Vzhod samo s stališča protikomunistične borbe.

ANGLIJA: Ne namerava kloniti brez pogojev tako jasno objavljenemu amerškemu pritisku. Dvomi, da bo govor pospešil združitev Evrope. Ne bo se še nikakor priključila k evropski skupnosti.

ITALIJA: Dulles poziva Evropo na združitev, če noče izgubiti ameriške pomoči.

SKANDINAVIJA: Skrajni čas je, da se Evropa združi. Žalostno je, da mora Evropo na to opominjati od zunaj.

ZAH. NEMČIJA: Vlada v vsem pozdravlja Dullesov govor.

ZSSR IN SATELITI: Nobenega komentarja.

ARGENTINA

Predsednik gral Peron je imel v ponedeljek običajni vsakomesečni sestanek z guvernerji vseh provinc in Nac. teritorijev.

Med Buenos Airesom in Rio de Janeiro se je v nedeljo začela letošnja oceanska regata, pri kateri sodeluje Argentina z 11 jahtami. Razen nje pa še tekmujejo Brazilija, Združene Ameriške Države in Portugalska. Znak za začetek tekmovanja je dal predsednik gral. Peron.

Predsednik gral Peron bo obiskal novi provinci Presidente Peron in Eva Peron še pred volitvami, ki bodo v obeh provincah dne 12. aprila.

Vprašanju kmetijstva in živinoreje posveča posebno pozornost II. petletni načrt, ki predvideva celo vrsto ukrepov za zboljšanje in moderniziranje tako poljedelstva, kakor tudi živinoreje. Tako je povdarjal nedavno kmetijski min. v svojem govoru o tem načrtu. — Min. Hogan je tudi izjavil, da bo vlada še naprej obdržala sedanje cene mesu.

Osvoboditelj Kube José Martí, katerega stoletnice rojstva so se po vsej Ameriki spominjali te dni, bo dobil v Buenos Airesu tudi trg s svojim imenom.

V Bs. Airesu se je mudila pod vodstvom T. E. Braniff-a, predsednika istoimenske letalske družbe močna delegacija severnoameriških bančnikov in industrialcev. V Argent. prestolnici so imeli sestanke in razgovore z vladnimi predstavniki in argent. industrialci. Am. gospodarstveniki so si ogledali tudi več argent. estancij in ind. veleobratov. Njim na čast je bilo več sprejemov ter izletov.

Policijske oblasti v mestu Juarez v provinci Bs. Aires so ocenile škodo zadnjih požarov po poljih v tem kraju na skoro 25 milijonov Pesov. Požar je besnel na površini 80.867 ha pašnikov, na 5.079 ha, zasejanih z žitom, uničenih je bilo 67.704 vreče žita, poginilo je 3.000 ovac, 870 glav goveje živine in 20 zrebet.

Trgovinska pogajanja med Argentino in Japonsko bodo verjetno zaključena prihodnji mesec, najkasneje pa v aprilu t. l. Japonska bi rada uvozila v Argentino tekstilnega blaga za kakih 50 milijonov dolarjev, raznih industrijskih strojev, kot n. pr. strojev za tekstilno industrijo, električnih generatorjev in drugih ind. izdelkov težke japonske industrije pa za kakih 40 milijonov dolarjev. Iz Argentine bi pa Japonci radi dobili njenih proizvodov za vrednost 60 milijonov dolarjev, med temi kakih 300.000 ton žita.

Zunanje ministertvo je objavilo modro belo knjigo, v kateri so objavljene vse note argent. zun. ministertva uruguayski vladi in odgovori te vlade nanje glede pripadnosti Malvinskega otočja Argentini.

Med Argentino in Francijo bo v kratkem podpisan sporazum o izmenjavi filmov in nabavi filmskega materiala. IAPI je pa po naročilu Drž. podtajništva za informacije nabavil v Italiji 6.200.000 metrov filmskega traku za argent. kinematografsko industrijo.

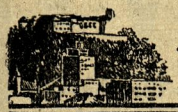
V Argentini se je minuli ponedeljek začelo sodno leto 1953. Pri slavnostih, ki so bile s tem združene na sedežu Vrhovnega državnega sodišča v Bs. Airesu je bil navzoč tudi predsednik gral Perón.

Vlada je izdala odredbo, s katero je ukinila brezcarinsko uvažanje raznih industrijskih izdelkov in predmetov iz inozemstva v pristaniščih južno od 42 vzporednika.

Industrijske delavnice prometnega ministertva so te dni izdelale prvi vagon za cestne železnice v prestolnici, v katerem bo lahko potovalo 120 potnikov. Tramvajski vagon bo vozil s povprečno hitrostjo 45 km, najvišjo hitrost pa lahko razvije do 70 km. Vagon je 14,26 m dolg, 2,50 m širok in 2 m visok. Vagon se imenuje "El Libertador". Po vzorcu tega vagona bo omenjena industrijska delavnica izdelovala tramvajске vagonne v velikem številu.

V Buenos Aires sta prispela ing. Roberto Einaudi, sin predsednika it. republike kot predstavnik industrijske družbe Safta in predsednik industrijskega koncerna Fiat Vittorino Valetta. Na letališču jih je sprejel letalski minister Juan Ignacio San Martin.

Novice iz Slovenije

V svobodnih časih in sedaj pod komunistično knuto. V prejšnjih svobodnih časih pred komunistično diktaturo doma je vsak pošten človek smatral za največjo čast, če mu je ljudstvo izkazalo svoje zaupanje s tem, da si ga je izbralo za župana ali občinskega odbornika, ali ga poslalo zastopat svoje koristi v Ljubljano ali pa izvolilo za svojega poslanca ali senatorja. Ljudstvo je take časti podeljevalo najplivnejšim in najuglednejšim možem. In vsakdo je bil ponosen na to čast, ki mu jo je izkazalo svobodno ljudstvo.

Pod komunisti je pa prišlo na površje vse to, kar je v svobodnih časih imelo navadno zelo slab glas. Zato pošten človek v tako družbo ne sili. Da je temu tako, nam pove primer v volilni enoti Groblje v šentjernejški občini na Dolenjskem, kjer komunisti za zadnje "volitve" niso mogli priti do pravega kandidata. Ljudje so se tam čisto pravilno postavili na stališče, da nima pomena uprizarjati volilne burke, ko je pa že tako vnaprej določeno kdo bo končno ostal kandidat in kateri bo smel biti tudi "izvoljen" ker za to že pravočasno poskrbi komunistična partija, ki se na voljo ljudstva sploh ne ozira. Zato se Grobljčani tudi niso hoteli udeleževati "volilnih" sestankov, ki so jih sklicevali komunisti. Ljudje so morali dobro vedeti koga je komunistična stranka določila za občino in so imena teh "veljakov" tudi povedali. To sta pa bila neki Janez Kovačič iz Groblja in neki Janez Martinčič iz Ledeče vasi, ki sta pod komunisti že pokazala, kako znata zastopati ljudske koristi. Ob teh imenih je seveda med ljudmi tako, završalo, da so bili celo sami komunisti prisiljeni, da so ju "javno obsodili", samo, da bi se pred ljudmi oprali, češ, da nimajo s takimi ljudmi nobenega opravka. V svojem novomeškem glasilu "Dolenjski list" so o njima zapisali tole: "Janez Kovačič kot bivši vsegamogočni občinski mož je za časa svojega gospodarjenja na občini imel samo grablje, vil pa nobenih, kot pravijo naši ljudje. Za sebe je dobro skrbel, za druge pa se ni brigal. 20 vreč cementa, kupljenega po nižjih cenah za komunalna dela, je porabil za sebe. Pri razdeljevanju blaga Rdečega križa, ki je bilo namenjeno najbolj revnim, je upošteval najprej sebe in se obdajal s čevlji in obleko, pa še barantal je s tem. V našem je vzel vaški peskokop, o denarju za prodani pesek pa ni duha ne sluha. Janez Martinčič je svoj položaj vaškega odbornika izkoriščal za pritisk na ostale vaščane, ki mu niso bili po godu. Grozil jim je s povečanimi davki in rekel, da bodo še klečali pred njim. Temu primerno je tudi delil industrijske nakaznice."

Tako je povedal komunist njuno storijo z občine sedaj. Prej pa, ko sta jima zvesto služila in delala zanje tlako, sta jima bila dobra. Ljudje so si pa vse to dobro zapomnili in so temu primerno

zavzeli tudi svoje stališče. Spričo takega položaja, so se komunisti znašli v tem kraju v mučnem položaju, da sploh niso mogli dobiti primerne človeka za občinskega odbornika. V divjem besu so zato takoj zavpili "Sovražnik je tu na delu" in da je "podtikanje takih kandidatov partiji in fronti najbolj umazano delo reakcije, ki pa močno škoduje skupnosti". To da je "obenem tudi blatenje naših političnih organizacij".

Svoj napad na Grobljčane zaradi njihovega pasivnega zadržanja v komunistični "volilni kampanji" pa zaključuje "Dolenjski list" z besedami: "Vprašanje kandidatov bi morali rešiti vsi volivci, če pa tega nečemo in raje poslušajo ter nasledajo sovražniku, pa bodo ostale Groblje brez svojega odbornika!"

V Starem trgu pri Ložu je 31. dec. 1952 umrla v visoki starosti mati Mgr. Matije Škerbca v Clevelandu. Naše iskreno sozljaje!

Župnik Karel Babnik v Ljubnem pri Brezjah na Gorenjskem je trn v peti domačim komunistom. Zato so sklenili izvršiti nanj atentat. Skrivač so navrtali drva za kuhinjo in v odprtine nasuli dinamita, ki je v štedilniku eksplodiral in močno poškodoval kuhinjo. Človeških žrtev k sreči ni bilo.

V Starem dvoru pri Škofji Loki so komunistični podivjanci razbili vaško znamenje. Marijino podobo so vrgli čez most ter je običajna na nekem drevesu nepoškodovana. Komunisti seveda zlikovce iz svojih vrst ne zasledujejo.

V Kranju so 29. dec. 1952 odkrili spomenik dr. Francetu Prešernu. Spomenik je delo kiparjev Smerduja in Lobode, ki pa je med delom umrl. Visok je 4 metre in stoji na mogočnem podstavku. Ob odkritju spomenika je bil slavnostni govornik dr. Slodnjak, potek slavnosti je pa prenašala ljub. radijska postaja.

Novo pošteno poslopje v Ljubljani, ki stoji na bivši Masarykovi cesti poleg Vzajemne zavarovalnice, bi bilo moralo biti odprto že za državni praznik titove Jugoslavije, pa še ni bilo dograjeno. Konec leta je bilo že "skoro dogotovljeno" in izročeno svojemu namenu.

Ljubljana bo imela zopet velesejem. Tako so odločili sedanji kom. gospodarji v slovenski prestolnici in so po sedmih letih modrovanja le prišli do spoznanja, da je dobro, da ima Ljubljana tudi sedaj tako gospodarsko pridobitev, kakršno je imela že v času, ko so v Sloveniji in Jugoslaviji vladali "reakcionarji". Tedaj je bil ljubljanski velesejem največja in najmočnejša manifestacija slovenske industrije in slovenskega gospodarstva sploh. Komunisti so vselej imeli kot gospodarsko manifestacijo "buržuskega gospodarstva" seveda ukinili, no sedmih letih pa, ko so po svojem "vzornem" javnem gospodarstvu "zasloveli" po celim svetu, ga pa znova uvajajo, da bi inozemski trg znova malo zainteresiral za izdelke slovenske industrije. Velesejmski prostori pa ne bodo

več v Tivoliju, kjer so bili poprej, ampak jih mislijo urediti še v tem letu verjetno na prostoru bivših smodnišnic za Bežigradom ob nekdanji Dunajski, pozneje Tyrševi in sedaj Titovi cesti. S tem bodo pa komunisti zopet močno zadeli celo vrsto revnejših družin, ki so imele tam njive ter so jih z leti spremenile v prave vrtove. Vse te bodo sedaj ostale brez njiv in vrtov in bodo morale za drag denar kupovati zelenjavo in povrtnino ter krompir na mestnem trgu.

V Ljubljani so meseca novembra lanskega leta belo moko prodajali na trgu po 64 dinarjev. Za božič bele moke sploh ni bilo dobiti, za svojo "novoletno jelko" so jo pa komunisti zopet dali nekaj ljudem "kot priboljšek", toda po 94 dinarjev 1 kg. Sedaj je zopet ni več. Ljudje lahko dobe samo enotno moko. Tudi koruzne moke še ni v prodaji. Dobiš jo lahko samo na črni borzi in za drag denar.

Komunistična vzgoja že kaže vedno vidnejše rezultate in sicer v vedno večjem številu pobojev in ropov. In to po mestih in na podeželju. Teh zločinov je v zadnjem času toliko, da so ljudje tako preplašeni, da se ponoči sploh nikomur ne upajo odpirati vrat. Komunistični tisk o vseh teh zločinih ne črha niti besedice, ker bi v njih videl bogato žetev svoje vzgoje brez Boga in s svojo komunistično "moralo".

Umrlj so v Ljubljani: Marija Grum, roj. Dolšek, Peter Lesjak, upokojenec, Dr. Milko Peče, šef Centralne ambulante za poklicna obolenja, Karel Matjažič, žel. upokojenec, Leopold Lipovž, narednik-vodnik v p., Ludvik Kraner, računovodja, Ana Mrzlikar, roj. Tomšič, Lojze Voglar, šolski upravitelj v p., Sonja Kragelj, Ivan Meglič, uslužbenec podjetja "Železo-promet", Katarina Blas, posestnica, Anica Debeljak in Ljudevit Kabaj, šolski upravitelj v p. v Čupriji, Alojzij Švajger, posestnik v Brestanici, Knezova mama, gostilničarka in trgovka pri Sv. Juriju pod Kumom, Martin Bradško z Golega pri Medvodah (se ponepreč pri hidrocentrali), Marija Svobljak, roj. Čarman v Dravljah, Oton Zve-

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

VSE NAROČNIKE PROSIMO, da nam plačajo naročnino za leto 1953 že sedaj.

Naročnina za leto 1953 je: \$ 65.— pri enkratnem vplačilu, pri plačevanju naročnine v obrokih pa za pol leta \$ 35.— in za četrt leta \$ 20.—.

Igralska družina SOVA je priredila v soboto 31. jan. t. l. zvečer družabni večer v restavraciji Ilirija v Ramos Mejia.

Slovenski pevski zbor "Gallus" je imel v nedeljo 1. februarja celodnevni izlet za svoje člane v Tigre na otok Hia-wata.

Na športnem igrišču v Liniersu je bila v nedeljo, 1. februarja t. l. popoldne nogometna tekma med moštvom SFZ Moron in odsekom SFZ "Jože Mehle" v

KOLENDAR-ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE za 1953

je knjiga, brez katere ne sme biti nobena slovenska emigrantska družina. Načelni članki, zgodovinski opisi slovenske politične preteklosti, povesti, lepe pesmi, ostalo zanimivo branje in številne slike dajejo tej najlepši in največji knjigi slovenskih protikomunističnih emigrantov trajno vrednost.

Stane samo 40 pesov. Pri naročilu po pošti 3 pese več za pošt-nino in ovojnino.

gelj na Bledu, Matija Sirkov vojni invalid v Dravljah, Franc Babič na Jesenicah, dr. Janko Hereman v Celju, Mihael Žabjek v Dobrunjah, Marija Razpotnik, roj. Repina v Šmartnem pri Litiji, Martin Rotar na Ježici, Ivan Bevk v Brežah pri Ribnici, Marija Golob v Naklem-Policah, Dušan Štamberger v Obrežu pri Ormožu, Ivan Regulja, upok. strojevodja v Celju, Ivanka Fišer, gospodinja v Radovljici, Rok Čeplak v Radečah, Jože Prijatelj v Hrušici, Viktor Kosič v Zagorju, Anton Oset v Murski Soboti, Andrej Mavc iz Tomišlja, Jerca Marinšek v Naklem, Karel Seljak, uslužb. tovarne usnja v Šmartnem in Janko Jaške v Železnikih.

V ljubljanskem časopisu se je razvnela polemika o "politiki podiranja" celih stanovanjskih blokov v Ljubljani. Iz objavljenih poročil posnemamo, da en del ljudi napada sed. mestno občino zaradi nenačrtnega podiranja celih stanovanjskih blokov. Pri tem navaja, da sedaj stane v Ljubljani zgradištev dvosobnega stanovanja okrog 2 milijona dinarjev. Po njihovem so sedaj kom. oblastniki v Ljubljani v središču mesta podrla stanovanjskih prostorov v vrednosti 30 milijonov dinarjev. Zagovorniki mestne občine pa navajajo, da "nujna radikalnost opravičuje tudi kakšno manjšo napako". List se v sporu dveh strank postavlja na stališče, da "gotovo nima smisla podirati dobro ohranjene hiše tam, kjer tega res nujno ne zahtevajo izraziti prometni razlogi." Razen tega si želi v tem početju več načrta. Zahteva tudi objavo urbanističnega načrta.

Lanusu. Pri tekmi je zmagalo moštvo SFZ Moron z rezultatom 3:1 (1:1).

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Katoliški misijoni. Februar 1953. Vsebinska: El grande entre los grandes (—nj—), Poslanstvo "Katoliških misijonov" (dr. Al. Odar), Razširimo "Katoliške misijone", Očetova beseda — šolstvo in tisk v misijonih (K. Wolbang CM), Judovsko vprašanje (Z.Č.), Naši franciškanski misijonarji (p. Bazilij OFM), Misijonarji pišejo (p. Stanko Poderžaj DJ, France Jereb CM, Rafael Mrzel SDS, Karel Kerševan CM), Misijonsko zaledje (K. Wolbang), 2.000 dol. za vse slov. misijonarje, Mladi misijonar: Pot k Luči, Veliki Misijonar, Ali jih poznamo? Slovenski misijonarji na Japonskem, Največji narod-kitajski, V Lao Ting, DSD, Misijonska pošta, Po misijonskem svetu, Barago na oltar!

Baraga in mi (Lojze Gerzinič), Po Baragovih potih (Kopač CM), Uslišana sem bila, Baragi (Bogdan Budnik), Krst pri Savici (Bine Šulinov), Samotno bije ura nekje (Montanari).

Povratak valentinske ekspedicije

Bariloche, 25 januarja Menda se je še nebo pripravilo, da sprejme čim lepše valentinske zmagovalce. Po dolgem tednu pravega jesenskega deževja, so bariloška jezera spet sijala v najčistejšem azuru in njihove prozorne vode so vabile kopalce, da se ohladi po opoldanski vročini.

Sli smo jim nasproti do postaje Avtomobil — Cluba na jezeru Mascardi. Tam smo se srečali. Prvi, ki pade v oči, je črni Ezquerra z divjo brado, da bi se ga človek kar ustrašil. Sonntag je tudi jako kosmat, a svetli lasje ne vzbujajo tako strahotnega vtisa kot črni, Tonček nosi kozjo bradico in Slavec pozneje naglo pogrunta, da naš andinist izgleda kot Josip Jurčič. Dinko pa se je zjutraj obрил. Hoče biti lep, zato ga seveda vsi kolegi zafrkavajo.

Izmenjamo pozdrave, popijemo čašo piva potem se odpeljemo v Bariloche. Že na vožnji izvemmo razne podrobnosti in zadnje vtise odprave iz Čil, kjer se je morala ekspedicija po povratku boriti z različnimi težavami. Skoraj mesec dni je šest udeležencev čakalo ob ledeniku sv. Rafaela na ladjo, ki bi jih odpeljala v Aysen, medtem ko so Meiling, Ezquerra in Hernandez z navadnim čolnom po dolgi odisejdi prispeli v zakotno tihomorsko pristanišče in se tedne dolgo pre-rekali z zaspanimi kapitani in trmastimi pristaniškimi oblastmi, ker je izgledalo, da ni in ni na razpolago nikakega prometnega sredstva, ki bi spravilo valentinske zmagovalce nazaj do njihovega avtomobila v Aysenu. Šele ko je dospela vest, da je argentinska vlada dala nalog svojim vojaškim letalom v Patagoniji, da iščejo pogrešano ekspedicijo, se je brž našel primeren motor-ni čoln.

Osvojitev sv. Valentina bo v andinističnih krogih vsega sveta močno odjeknila. Ekspedicije prof. Reicharta, prof. Heina in čilskega švicarja Hessa so povzročile, da je najvišja gora patagonskega kontinentalnega ledu zaslovela daleč preko mej Južne Amerike. Vzpon zahteva ne samo izredno sposobnih in zdravih ljudi, temveč predpostavlja predvsem gotovo srečo z vremenom. V tem zadnjem oziru je bila bariloški ekspediciji usoda naklonjena. VA.

Pismo jugoslovanskih katoliških škofov maršalu Titu

(Nadaljevanje z 2. strani)

sredstev, da bi davke plačali, tedaj jim zaplenijo njihovo zasebno premoženje ali pa celo vse inventar farnih posesti, kakor se je to zgodilo na Trsatu, v Volariju, Destiniju, Dragonici in v Novah. V ljubljanski škofiji in v romarskih cerkvah na Brezjah in na Ptujski gori se je dogajalo, da so organi oblasti porabljali denar, ki je bil plačan za sv. maše.

V mnogih cerkvah je prepovedano nabirati miloščino. Ljubljanska stolnica je bila kaznovana na 10.000 dinarjev globe, ker je cerkovnik iz nabiralnika porabil 10 dinarjev, ki jih je neki vernik tam položil. V Sloveniji in v drugih pokrajinah so cerkvam prepovedali sprejemati darila, ki so jih poslali iz inozemstva. V začetku leta so ameriški verniki poslali duhovnikom, redovnikom in semenišnikom v škofijah Reka, Senj, Krk in Zadar staro obleko, čevlje, mleko in jajčni prah. Te pošiljke so morali vrniti v Združene države, ker so carinske oblasti terjale plačilo 600.000 dinarjev carine, vsoto, ki je škofije niso mogle plačati. V juliju istega leta so ameriški katoličani poslali moko in olje škofijam v Senju, na Reki in njenemu veliku semenišku. Tudi to pošiljko so morali vrniti pošiljatelj, ker ni bilo denarja za previsoko carino in takse.

Duhovnike še vedno zapirajo. Prisojajo jim mnogo višje kazni, kakor pa so sicer v navadi pri naših sodiščih. Tako

so pred nekaj dnevi obsodili na smrt zelo priljubljenega dekana Karla Gnidovca v Žužemberku, 75 let starega in to za zločine, ki mu jih očitajo za dobo pod okupacijo.

Sedaj je nad 200 duhovnikov v jugoslovanskih zaporih. V teh osmih letih, ko vlada ta režim, je veliko število našega klera moralo prenašati ponižanja in občutiti ostrost kaznilnic. Med njimi je še danes mostarski škof msgr. Peter Čule, zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac, ki je pod stalnim nadzorstvom, da si je bil izpuščen iz zaporov; svojih funkcij ne more izvrševati.

Ali ni to čudno, da je kler, ki v vseh civiliziranih državah skoraj nikdar nima opravka z določbami kazenskega zakonika, ravno v naši državi postal tako nepopravljivo zločinski?

Niso redki slučajji, ko duhovnike napadajo z orožjem. V zadnjih sedmih letih je približno 30 duhovnikov postalo žrtev zased, bili so podlo pomorjeni in nikdar krivci niso bili odkriti ali kaznovani. To zverinstvo je doseglo svoj višek v napadu na osebo ljubljanskega škofa msgr. Antona Vovka, ki so ga 20 januarja 1952 ob priliki pastirskega obiska na kolodvoru v Novem mestu napadli, polili z bencinom in zažgali. Ako ni tedaj živ zgorel, tedaj je to pripisati edino njegovi osebni hladnokrvnosti. Napadalec na škofa je bil zaradi svoje-ga dejanja obsojen na devet dni zapore.

Istemu kofu so onemogočili birmovanje in obiske fare, ki so blizu državne meje. Kanonični obisk istega škofa na Jesenicah so proglasili za izzivanje in prisilili so ga, da se je vrnil v Ljubljano, med tem ko je na tisoče vernikov čakalo njegovega prihoda v cerkvi. Tudi mariborskemu škofu msgr. Deržetniku so prav tako prepovedali obiskati župnije ob meji. Drugi škofje so nam poročali o enakih ovirah, ki so jih imeli pri obisku svojih župnij.

Ob vsaki priliki pokažejo državne oblasti svoj prezir do Cerkve in njenih ustanov. Katoliški episkopat je poslal vladi Jugoslavije s svojih konferenc od 1. 1945 vsaj šest spomenic. Samo enkrat je verska komisija pri vladi (19. maja 1950) odgovorila geografskemu nadškofu, da je bila spomenica "sestavljena v nemogočem duhu in da zato ne more služiti za temelj za pogajanja med jugoslovansko vlado in jugoslovanskim katoliškim episkopatom." In to je bilo vse. Vendar sam Bog ve, koliko je bilo poslanih spomenic, prošelj in pritožb, ki so jih posamezni poglavarji škofij pošiljali raznim ministrstvom republikih vlad in drugim podrejenim oblastem, niso pa nikdar prejeli niti enega odgovora. Videti je, da cerkvene oblasti niso vredne vpoštevanja in da je treba Cerkve na vsak način ponižati.

Prav tako se postavlja boleče vprašanje oficelnega pouka o ateizmu, kakor se to izvaja v šolah in javnem življenju republike. Ateizem je vera reži-

ma. V sveh državnih šolah ga širijo na sestankih, v tisku in obvezen je za državne uslužbence in pripadnike vojske. Učiteljem in profesorjem je izrečno prepovedano obiskovati cerkve. Učitelji, ki se te prepovedi ne drže, so odpuščeni iz službe. Uradnik, ki pripada katoliški veri, nosi na sebi največji madež. Častniki jugoslovanske vojske ne smejo več dati krstiti svojih otrok.

Šolske otroke preganjajo, ako so se v nedeljo udeležili službe božje, ali pa tudi sicer kako drugače pokažejo svoje versko čustvovanje. Iz učiteljske so odslužili učence, ker so izjavili, da verujejo v Boga in ker so ostali zvesti izpolnjevanju verskih dolžnosti. Telesne kazni so uradno prepovedane. Vkljub temu podeželski učitelji prepeajo učence, ker so se udeleževali verskega nauka v cerkvi. Neki očevidec nam je podal pričevanje, kaj je videl v neki vaški cerkvi dne 8. septembra na dan praznika Rojstva Marijinega: opazil je, kako so se otroci nenadoma začeli skrivati v oblakih svojih staršev kot preplašene ptice. Ko sem sosedu omenil, da bo zadušil otroka, mi je ta rekel: "Ali ne vidite, da so učitelji prišli v cerkev, da bi porabljali otroke. Ako opazijo mojega otroka, ga bodo pretepali." Resnično sem videl po cerkvi hoditi tri učitelje, ki gotovo niso prišli tja, da bi opravljali svoje po-boznosti.

ŠE NEKAJ VAŽNIH DEJSTEV

Da bi izpopolnili dokaz, da v Jugoslaviji ni verske svobode, je treba poda-

ti nekaj dejstev, ki smo jih razložili že v prejšnjih spomenicah. In tako je treba v prvi vrsti omeniti likvidacijo vseh katoliških šol na teritoriju naše republike. S potezo peresa so zatrli vse naše srednje, klasične in trgovske šole, zatrli so zavode, ki so oblikovali naše učitelje, naše obrtne in tehnične šole, ljudske šole, otroške vrtnice in domove za najmlajše. Vsa poslopja teh zavodov so bila zaplenjena. Cerkev so odvzeli pravico, da bi imela svoje verske šole. Ti "verski" zavodi so pripravljali gojence za duhovniški poklic. Toda te šole doživljajo toliko sitnosti, poleg tega pa so zasedene še deloma od vojaških oddelkov, da je redno delo postalo nemogoče. Rekli so nam, da so te šole opuščene samo začasno in da morajo izginiti. Naše učno osebje je gotovo zelo kvalificirano, toda javnopravno niso priznane in naši učenci ne uživajo tistih ugodnosti, kakor jih imajo učenci javnih šol, kakor na primer znižano voznino na železnicah ali pa krajši vojaški rok.

Na vsem teritoriju republike so Cerkev odvzeli vse tiskarne in to brez najmanjše odškodnine. Država nam je čez noč odvzela dvajset velikih tiskarn in založb in je ustavila delovanje časnikarskim in pisateljskim društvom. To je bila za nas neimerna izguba.

Ista uredba je uničila istočasno ves katoliški tisk. Nekaj drobnih lističev, ki še lahko tu ali tam izhajajo, je tako omejenih v svoji nakladi, da pač ni mogoče nadaljevati na 4. strani

SLOVENCİ PO SVETU

KOLENDAR - ZBORNİK
SVOBODNE SLOVENIJE

lahko dobite:

V USA: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
V KANADI: G. Franc Košir, 362 Wellesley Street E., Toronto, Ont.
V ANGLIJI: G. Jože Rehberger, 15 Rousbury, Stewarby, Beds.
V AVSTRALIJI: Rev. Cloud Okorn ali Rev. Beno Korbič, 45 Vicotria Str., Waverley, N. S. W.

Kanada

Toronto — središče Slovencev. Toronto je sedaj postalo središče Slovencev v Kanadi. Naši ljudje stalno prihajajo iz drugih delov Kanade v Toronto in s tem nehoti pokažejo težnjo po slovenski skupnosti. Mirno lahko trdimo, da je sedaj vseh Slovencev v Torontu okrog 1.000. Pokazali smo, da smo delavna in varčna narodnostna skupina. Pri vseh delodajalcih uživamo ugled kot dobri in vestni delavci. Tudi gospodarsko se stalno dvigamo. Število slovenskih hiš v Torontu bo kmalu doseglo številko 100. Želja velike večine Slovencev je, da pridemo čim prej do lastne slovenske župnijske cerkve v Torontu in do slovenskega prosvetnega doma, ki naj bi bil slovensko kulturno in versko središče Slovencev v Kanadi. Bog daj, da bi se ta naš cilj čimprej uresničil.

Srebrna poroka Lojzeta Ambrožiča in njegove gospe. Dne 23. januarja t. l. sta obhajala g. Lojze Ambrožič in njegova gospa 25. letnico srečnega zakonskega življenja. Bog jima je dal srečo, da sta prišla z vso svojo družino v Kanado, kjer sta postala iz trgovcev kanadska farmarja, kjer sta vsem drugim vzgled vzorne slovenske katoliške družine. Bog je blagoslovil njum zakon s sedmimi otroki, z dvema hčerkama in peterimi sinovi. Najstarejša hčerka Helena se je lani poročila z g. ing. Bo-

SILOVITI AMERIŠKI LETALSKI
NAPADI NA KOREJI

Na Koreji je pretekli teden prišlo do velikih ameriških letalskih napadov na komunistična živilska in municijska skladišča. Hudo so bombardirali pristanišče Wonsan, ki so ga obstreljevali tudi z morja. Na suhozemskem bojišču je prišlo samo do manjših prask.

Južnokorejsko pristanišče Pusan je postalo žrtev velikega požara, ki je uničil skoro eno tretjino mesta. Požar je nastal zaradi majhne eksplozije v nekem municijskem skladišču.

NA PUSTNO NEDELJO, 8. FEBRUARJA, PRIDITE VSI NA MORON!

Hladna senca, prijetna družba, pijača, potice, krofi, torte, igre itd., kot je primerno za pustno veselje.

Ob 17. uri pa priredi SFZ

FINALE V ODBOJKI

med zmagovalnimi trojkami.

Vsi iskreno vabljeni!

žom Golobom. Starejši sin Lojze je v semenišču v Torontu, Matija in Janez sta v službi v Torontu. Oba sta pridna in podjetna in se vsak postavi za lastno krasno limuzino. Tone tudi pridno študira. Najmlajši pa izgleda, da bo pravi kanadski farmer in z vso spretnostjo rokuje s straktorjem, ki je na kanadskih farmah neobhodno potreben.

Oče Lojze je zadnje čase nekam bolehen. Upamo, da mu bo dobri Bog še naklonil zdravlja. Mamica gospa Helena je pa skrbna za dom in družino ter pridna kot mravljica. Da je postrežljiva kot Marta, to dobro vemo Slovenci v Torontu, ki imamo na farmi pri Ambrožičevih v Malvernu izletno točko, kamor vedno radi zahajamo na oddih. In Ambrožičeva gospa nam vedno izvrstno postreže. Gospod Lojze pa še vedno, kljub slabemu zdravju, z veseljem prime za delo za dobrobit Slovencev v Kanadi ter so dragoceni njegovi dobri in pametni nasveti. Posebno navdušen zagovornik je zamisli, da bi Slovenci v Torontu prišli čim prej do lastne slovenske cerkve.

Slavljenec ob srebrni poroki vsi iskreno želimo, da bi obhajala še zlato poroko in prosimo Boga, da bi jima ohranil zdravje in ju s svojim blagoslovom spremljal še naprej na njuni življenski poti. — Tem čestitkam in željam se pridružuje tudi "Svobodna Slovenija".

Marsikdo še ne ve...

...da je potniški letalski promet v preteklem letu zahteval procentualno manj žrtev, kakor v l. 1951. Lansko leto se je prevozilo z letali po vsem svetu 450 milijonov potnikov ter se je od teh ubilo samo 0,38%, medtem ko se je l. 1951 vozilo 350 milijonov potnikov z letali in se jih ubilo 1,3%.

...da so statistike tudi pokazale, da korejska vojska ni najnevarnejša zadeva za Amerikance. V zadnjih dveh mesecih lanskega leta je namreč na Koreji padlo 892 ameriških vojakov, samo v tednu med božičem in novim letom pa je v USA radi prometnih nesreč umrlo 978 oseb.

...da tehnični in kemični stro-

IZ SEDANJIH ČASOV

A: Kakšna je razlika med Titovino in tramvajem?"

B: Nobena. S Titovino je tako kot s tramvajem; večina jih sedi. Kateri stoji, se jim pa kolena tresejo.

Občni zbor Slov.
izseljenskega odra

V nedeljo, 28. dec. 1952 se je vršil v prostorih Kat. delavske organizacije v Liniersu občni zbor Slov. izseljenskega odra. Skoro stoo odstotna udeležba je bila dokaz, da je članstvo s polnim zanimanjem sledilo delu svoje organizacije. Iz poročil odbornikov je razvidno, da je SIO v pretekli dobi dobro napredoval. Zlasti razveseljiv je porast članstva — v teku svojega obstoja je ravno v lanskim poslovnim dobi članski imenik dosegel najvišjo številko. Od predlaganih kandidatnih list je pri volitvah dobila večino lista, ki jo je predlagal stari odbor. Novi odbor sestavljajo naslednji člani: Predsednik Izidor Kastrev, podpredsednik Ivan Kopač, tajnik Ivan Oven, blagajnik Karel Svetlin, igralski vodja Franci Haložan, tehnični vodja Peter Kastrev, gospodar Janez Janežič, arhivar Tone Poljšak, propaganda Jože Javoršek. Nadzorni odbor in razsodišče sestavljajo: Franc Klemenc, Anica Breznik, Anica Ambrožič, Andrej Krošelj in Ivan Zupanc. Kot duhovni vodja je tudi za bodoče še ostal g. Janez Kalan. Novi odbor si je postavil za cilj dognaditi lastno organizacijo, pritegniti nove člane, zlasti mlajše moči, ki imajo veselje delati na odrsko-prosvetnem polju. Posebno bo odbor skušal upoštevati želje občinstva, da bo na odru lahko videlo pred vsem domača slovenska dela.

kovnjaki, ki so v USA iznašli tridimenzionalni kino — imenuje se cinerama, — kjer v zatemnjeni dvorani predvajajo na vbočenem platnu iz treh projektorjev film in s tem proizvajajo optično prevaro, ki prikaže predmete na platnu plastično, dokončujejo nov poskus za te vrste kinopredstave s tem, da bodo dodali filmu še vonj, ki spada k prizoru.

...da je rekord neprestanega igranja na klavir pretekli ponedeljek dosegel Francoz Robert Sergil, ki je igral skupaj 232 ur ali več kot devet dni. Prejšnji rekord je imel Nemec Heinz Ernest z 227 urami neprestanega igranja.

Razpošiljalno podjetje
"JADRAN"

25 de Mayo 140, piso 2, of. 15
T. E. 34-8661: 33-7294

Uradne ure:

od 9. — 13. ure i od 15. — 19. ure

Odpošilja vse vrste paketov. Preskrbimo dovoljenja za odpošiljatev dovoljenih stvari iz Argentine, dvigamo dovoljenja za staro blago in preskrbimo dezinfekcijo. Iz Trsta odpošiljamo vse vrste blaga po znižanih cenah. Zdravila pošiljamo z letalsko pošto.

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. B. As.

Sporočamo vsem prijateljem in znancem, da nas je dne 19. decembra 1952 v 70. letu starosti na Vel. Riglju pri Toplicah po kratkem trpljenju previdena s svetimi zakramenti za vedno zapustila ter se preselila v lepše in boljše življenje naša ljubljena mama, stara mama

gospa MARIJA POGLAJEN

Priporočamo jo v molitev!

Žalujoče družine
 Poglajen in Železnikar v Bs. Airesu
 Poglajen na Vel. Riglju in
 Malej - Kvas v Slov. Javorniku

Pravna posvetovalnica "Svob. Slovenije"

Dopust hišnih poslov

Vprašanje: Nad leto dni sem že v službi kot kuharica. Ali imam pravico do dopusta? Koliko dni traja dopust in kakšna plača mi pripada v času dopusta?

Odgovor: Z dekretom z dne 1. avgusta 1949 je bila dana hišnim poslom (kuharicam, služkinjam, sobaricam itd.) v privatnem gospodinjstvu pravica do plačanega letnega dopusta. Ta dopust traja 10 zaporednih dni ne glede na to, koliko let je posel že v službi. Hišni posel ima pravico do desetdnevne plače v denarju, nima pa pravice zahtevati odškodnine za hrano in stanovanje in za druge ugodnosti, ki jih prejema v naravi od delodajalca.

ORVESTILA

Drugi socialni dan bo letos v nedeljo, 28. junija. Stalni odbor, ki pripravlja te dneve, vljudno prosi vsa društva, naj na omenjeno nedeljo ne organizirajo nobene prireditve, da bi bil tako vsem omogočen obisk socialnega dne.

Stalni odbor za soc. dneve.

V soboto 14. februarja 1953 bo slovesna otvoritev nove restavracije na

TURJAKU

Lepo povabljeni vsi!
Avenida Presidente Perón 505
Villa Progreso

Lepe albume raznih vrst in kakovosti
Slike slovenskih pokrajin
Potrebščine za pisarno, šolo in dom
Darila za razne prilike
Vam nudi

Santería y Papelería SANTA JULIA

Victor Martinez 39 - Buenos Aires
POSREDUJEMO POŠILJANJE DARILNIH PAKETOV V DOMOVINO

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336
pol kvadre od Cabilda 2300

Tel. 76 - 9160

KAKOVOST — naših ur, zlatnine in nakita je priznana podlaga za SOLIDNOST — ki je največje poročilo za vse blago, ker je njega CENENOST vedno najboljši pripomoček za vse nakupe.
VSA POPRAVILA UR IN ZLTNINE — hitro in zanesljivo.

Pismo jugoslovanskih katoliških škofov maršalu Titu

(Nadaljevanje s 3. strani)
 goče govoriti o katoliškem tisku. To je vse, kar nam je ostalo od katoliškega tiska, ki je bil včasih tako močan, saj smo imeli pred vojno 153 katoliških listov. Nalagajo nam davke in zaplembe in to celo za te majhne liste. Naročajo, da moramo objavljati članke, ki so že bili objavljeni v vladnem tisku, objavljati moramo dele iz uradnih govorov, tako da ostane komaj kaj prostora za obvestila vernikom. Zagrebški list "Gore Sreca" je bil pred kratkim kaznovan z globo 90.000 dinarjev, ker je objavil brez komentarja govor proti veri, ki ga je imel v Sl. Brodu minister Vinko Krstulović. Tista številka lista, ki je objavila apostolsko pismo Sacro Vegente Anno ruskim narodom, je bila zaplenjena. Urednik lista M. F. Gandler je bil obsojen na šest mesecev zapora, ker je objavil članek o ateističnih šolah. Danes ta list ne more izhajati in ne bo izšel, dokler se državna oblast ne bo prepričala, da je njegovo izhajanje bolj koristno državi kot pa veri. Naš tisk je zatiran ali pa zatrt, med tem ko lahko monopolizirani državni tisk iz dneva v dan napada cerkev, škofo, smeši vero, ponareja dejstva, se norčuje iz verskih osebnosti in verskih opravil. Kar pa nas najbolj boli, gospod maršal, je, da tako sovražno in zlobno napadajo osebo sv. očeta, ki je vrhovni poglavar naše Cerkve in Kristusov namestnik na zemlji.

še enkrat omenjamo prepoved in likvidacijo ženskih kongregacij v Sloveniji, Bosni in Hercegovini, prepoved slehernega verskega združevanja in slehernih oblik organiziranega katoliškega življenja. Ko so nacionalizirali cerkveno imovino, niso niti spoštovali zakonov, ki jih je sedanji režim uvedel. To podajamo v vednost, ne da bi temu pripisovali posebno važnost.

Vsa ta dejstva dokazujejo, da v Jugoslaviji ni verske svobode, ni svobode vesti in da je katoliška Cerkve hudo ogrožena v svojih bistvenih svoboščinah in življenjskih pravicah.

V tej spomenici ne moremo navajati vseh podrobnosti. Toda pripravljeni smo nuditi podrobno gradivo za vse trditve v tej spomenici. Naj nam bo dovoljeno zbrati vse dokaze in jih objaviti.

ALI JE MOŽEN SPORAZUM MED
CERKVIJO IN DRŽAVO?

Ni težko sedaj odgovoriti na to vprašanje. Ako terja kdo od Cerkve, da naj se zaradi ljubege miru in zaradi prijateljskega sodelovanja z državnimi oblastmi odreče svojim bistvenim pravicam in temeljem, tedaj je vsak sporazum nemogoč. V vseh stoletjih Cerkve nikdar ni pristala na brezpogojno kapitulacijo in tega tudi danes ne bo storila. Ako kdo zahteva od Cerkve, da naj prizna sedanje stanje v državi Jugoslaviji kot zakonito in da naj to potrdi s

konkordatom, tedaj bi se to reklo za zahtevati od Cerkve, da naj sama podpiše svojo smrtno obsodbo. Cerkve je v Jugoslaviji vedno pripravljena pogajati se in dajati koncesije, vendar pod pogojem, da je priznan njen moralni in juridični statut, pri tem pa se ji zagotove njene nujne pravice in to po njeni naravi in cilju, ki ga ima. To pomeni: ako želi država resnično iskreno razmerje s Cerkvijo, tedaj mora ukiniti vse odbijajoče krivice, katerim so vsak dan izpostavljeni naši cerkveni voditelji in cerkvene ustanove. Preganjanje, ki se je začelo pod sedanjim režimom v Jugoslaviji, mora nehati.

Dosedaj je episkopat iz dneva v dan trdneje prihajal, do prepričanja, da se v Jugoslaviji metodično pripravlja popolno uničenje vere. Ta metoda pa se razvija po etapah. Nekaj jih bilo že izvršenih. Sedaj smo najbrž pred predzadnjo etapo. Borbeni ateizem je sedaj pred vrstami naših cerkva. Pripravlja se, da bi oskrnil zadnje pribežališče verske svobode.

Civilne oblasti mislijo najbrž, da bilo dobro sredstvo za sporazum med Cerkvijo in državo ustanavljanje sindikatov za duhovnike. Ti sindikati že obstajajo in to brez pristojnega dovoljenja pristojnih škofov in sicer v Sloveniji, Istri, Bosni in Hercegovini. Prepričani smo, da ti sindikati ne izpolnjujejo glavnih pogojev, da bi izpolnili to veliko nalogo. Ustanovitev teh sindikatov je bila odredjena od režima. Način dela teh sindi-

katov in navodila, ki jih prejema od oblasti, nas prepričujejo, da morajo ti sindikati duhovnikov po namerah svojih pokroviteljev postopoma oslabiti disciplino hudovnikov in versko življenje, ne pa da bi uredili razmerje med Cerkvijo in državo.

Če se terja od škofov, da naj priznajo te sindikate, tedaj morajo biti njih pravila v skladu s pravicami Cerkve in cerkvena oblast mora biti sposobna nadzirati vse njih delo. Samo pod temi pogoji bi episkopat mogel vzeti v pretres priznanje teh duhovniških sindikatov.

NAŠA ZADNJA BESEDA

Katoliški episkopat je vedno delal v popolni lojalnosti do civilnega reda. Želimo ohraniti to jasno stališče. Mi nismo revolucionarji. Nasprotno, mi ljubimo lojalno svojo domovino in mi zahtevamo od duhovnikov in vernikov, da naj z dobrimi očmi gledajo na vse, kar je pozitivno v socialnem redu in sedanji politiki. Skupno z našimi verniki želimo nedotakljivost naših meja in pripravljamo smo na vse žrtve za resnični dobroti in napredek naše domovine. Toda nikdo ne more pričakovati od nas, da naj aktivno sodelujemo v politiki. Politiko in odgovornost, ki izvira iz nje, prepuščamo tistim, ki so poklicani za to, da jo nosijo. Zanimali se bomo samo za versko in duhovno plat našega socialnega življenja. Tu je naše polje in nikdo nam ne bo mogel prepričati, da mu ne bi posvečali vseh svojih sil.

Ne zahtevamo nobenih predprav. Zadovoljni bomo, če se nam dodeli, kar nam pripada po božjem in človeškem pravu. Ne zadostuje nam samo svoboda cerkvenih opravil, ampak potrebne so nam tudi svoboščine, bi so vključene v resnično svobodo vere in vesti: to so svoboščine verskih šol, svoboda za katoliški tisk, svoboda za verske organizacije in pravica razpolagati z materialnimi sredstvi, ki so zato nujno potrebne. Teh materialnih sredstev pa ne želimo prejemati od države. Ljudstvo nam bo dalo vse to, kajti ljudstvo veruje v svojo Cerkve in ker ljudstvo ljubi svojo vero.

Ako državne oblasti priznajo ta načela, tedaj smo mi, jugoslovanski katoliški škofje, prepričani, da ne bo več napetosti med državo in Cerkvijo v Jugoslaviji. Prepričani smo celo, da bodo taki odnosi postali celo odlično koristni za obe strani. To je naš cilj, ki ga imamo pred očmi in za katerega se spleča kaj žrtvovati.

To spomenico, naslavljamo mi, jugoslovanski katoliški škofje, na Vas, gospod maršal, kot najvišjega poglavarja naše narodne skupnosti. Izdelali smo jo v Zagrebu na naši plenarni konferenci, s trdnim upanjem, da jo boste vzeli v pretres in da bo našla pri Vas razumevanje, ki ga zasluži.

Izvolite sprejeti, gospod maršal, izraze našega visokega spoštovanja.

Zagreb, dne 25. septembra 1952.

(Sledijo podpisi 20 škofov, ki so bili navzoči).